

transformacija hrvatske: *sljedeći korak*

transformacija hrvatske: *sljedeći korak*

knjiga nastala u okviru projekta

“Next Step”

The State of the Transition and Democratization Processes in the Balkans:
Insights & Perspectives from Within [2003 – 2005]

Forum for Democratic Alternatives [isn], Sarajevo / Geneva / Brussels

Christophe Solioz, director

19, rue Versonnex, 1207 Geneva, Švicarska

Priredili: Srđan Dvornik i Christophe Solioz

Urednik: Srđan Dvornik

Naklada urednika

Design i layout: Mirko Banjeglav

Tisak: Tiskara Varteks, Varaždin

Tiraža: 500

Zagreb 2005.

Tiskano u januaru 2006.

ISBN: 953-95336-0-0

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Nacionalna i sveučilišna knjižnica - Zagreb

UDK 321.728(497.5-69)“199/200”(082)
316.422(497.5-69)“199/200”(082)

TRANSFORMACIJA Hrvatske: Sljedeći korak
/ Žarko Puhovski ... <et al.> ; <priredili
Srđan Dvornik i Christophe Solioz ; urednik Srđan
Dvornik>. – Zagreb : S. Dvornik, 2005.

Bibliografija iza svakog poglavlja.

ISBN 953-95336-0-0

- I. Demokratska tranzicija – Hrvatska
- II. Demokracija – Hrvatska
- III. Hrvatska – Demokratska tranzicija
- IV. Hrvatska – Gospodarska tranzicija

460130048

transformacija hrvatske: *sljedeći korak*

Zagreb 2005.

Sadržaj

<i>Zašto pitanje o “sljedećem koraku”?</i>	7
ŽARKO PUHOVSKI Promjena paradigme u tranzicijskome poimanju suverenosti	9
IVO BIČANIĆ Vlasništvo nad ekonomskom politikom i tri ‘velika projekta’: ubrzanje rasta, dalja transformacija i uspješna integracija	22
SRĐAN VRCAN Suvremeni prijepori o civilnom društvu	50
SRĐAN DVORNIK Politika odozdo i ‘civilna’ depolitizacija	81

Zašto pitanje o “sljedećem koraku”?

Prvi decenij postkomunističke preobrazbe Hrvatske, započet 1990. godine, imao je osebujan tok. Ako je to imala biti preobrazba u demokraciju, o čemu je bar manifestno postojao konsenzus svih političkih snaga prisutnih u javnosti, transformacija je s jedne strane tekla ravnim tokom prema demokratskom ustavu, ali je, s druge, u praktičkoj izvedbi tekla kroz uspostavljanje autoritarnog poretka. Deficit pluralizma – kako zbog kulturne i političke hegemonije nacionalizma, tako i zbog nedostatka socijalnog utemeljenja uslijed nedovršenog razdvajanja vlasti i vlasništva, stanja u kojem umjesto privrede još uvijek pretežno postoji gospodarstvo, tj. klijentelistička ovisnost ekonomije o državi – je omogućio da i uz demokratsku konstituciju nastane i čitav decenij opstane dominacija jedne stranke i autoritarnog vođe, da se dijelom čak i institucionalizira, a u političkoj i upravnoj praksi u svakom slučaju naširoko tolerira etnička diskriminacija. Sve je to učvrstio i rat, koji je u svojem državnom aspektu, rata za neovisnost, jačao nacionalizam i olakšavao opravdavanje autoritarnih mjera i aranžmana, a u svojem etničkom aspektu, građanskog rata, pružio pogodan ambijent za etničku diskriminaciju, sve do razmjera ‘čišćenja’.

Osim što je za okončanje rata i teritorijalnu reintegraciju, pa i za samo priznanje nacionalne suverenosti, Hrvatska bitno ovisila o međunarodnim čimbenicima, i uspostavljanje stvarne demokracije i vladavine prava (tj. izlazak iz autoritarnog poretka) bilo je uvelike ovisno o međunarodnim utjecajima.

Središnje pitanje projekta “Next Step” (“Sljedeći korak”) jest, prvo, kako se nakon te, konfliktna i neposredno postkonfliktna faze, obilježene autoritarnom vlašću i nacionalističkim kolektivizmom, razvijaju postjugoslavenske zemlje (prije svega Bosna i Hercegovina i Hrvatska), te drugo, koliko je taj razvoj autonoman, odnosno koliko su društva o kojima je riječ sama ‘vlasnici’ svojeg razvoja.

Projekt je razradila asocijacija Forum for Democratic Alternatives (Sarajevo / Geneva / Brussels), čiji je direktor Christophe Solioz. Koordinator projekta za Hrvatsku su Christophe Solioz i Srđan Dvornik.

Projekt su financijskom potporom omogućili:

- Švicarsko savezno ministarstvo vanjskih poslova (DFA), Bern
- Švicarska agencija za razvoj i suradnju (SDC), Bern
- Grad Genève
- Karl Popper Stiftung, Zug
- Fondation Charles Veillon, Lausanne

- Service Industriels de Genève (SIG)
- Veleposlanstvo Švicarske u Hrvatskoj.

Ova knjiga donosi analize nastale u okviru dijela projekta koji se odnosi na Hrvatsku. Radovi su dovršeni početkom 2005. i u februaru javno predstavljeni na konferenciji u Zagrebu. Radovi Žarka Puhovskog i Srđana Dvornika u konačnoj su verziji dovršeni u oktobru 2005. Tekstove je za tisak priredio Srđan Dvornik.

Veleposlanstvo Švicarske u Hrvatskoj financiralo je tisak ove knjige.

Koordinatori projekta zahvaljuju autorima i davaocima potpore.